

Formulace cílů výzkumu na r. 2015

Národní knihovna České republiky bude v r. 2015 realizovat Koncepti svého rozvoje jako výzkumné organizace na léta 2010 – 2015; současně budou některé úkoly pokračovat jako realizace Koncepte rozvoje na léta 2016 – 2020. V r. 2015 budou plněny zejména tyto cíle:

Oblast 1. Zdokonalení virtuálního badatelského prostředí Manuscriptoria – garant Zdeněk Uhlíř

Cíl 1: Zahájit spolupráci s chorvatskými partnery na on-line zpřístupnění děl staročeského a starochorvatského písemnictví, které vykazují genetické vztahy

Cíl 2: Zařadit plné texty do verze 3 Manuscriptoria

Cíl 3: Vytvořit nástroj pro *crowdsourcing* ke korektuře automaticky získaných informací o typu obsahu digitálních obrazů

Výsledky:

Z_{polop} – nástroj pro *crowdsourcing* (2015)

Cíl 4: Zahájení tvorby nástroje pro korelování plnotextových a kartografických dat (bude pokračovat v dalších letech)

Cíl 5: Vytvořit v rámci Manuscriptoria nástroj pro publikování tzv. *articles* a tzv. *data articles*

Výsledky:

Z_{polop} – nástroj pro publikování (2015)

Oblast 2b – Vývoj podpůrných/návazných aplikací pro dlouhodobou ochranu digitálních dat – garant Zdeněk Vašek

Cíl 1: Příprava studie proveditelnosti zapojení systému ČIDLLO do mezinárodního clusteru

Cíl 2: Technicky a organizačně (institucionálně) zajistit propojení systému ČIDLLO do mezinárodního prostředí

Cíl 3: Provést analýzu možností a technických a organizačních podmínek rozšíření působnosti systému ČIDLLO o odborná online periodika a vědecká/vysokoškolská institucionální datová úložiště

Cíl 4: Analyzovat a zpřesnit dosavadní metodologii systému ČIDLLO pro netypické dokumenty (jež nevnikly digitalizací monografické nebo periodické předlohy)

Výsledky:

J_{rec} - odborný článek o využívání perzistentních identifikátorů digitálních dokumentů v EU a o nástrojích k podpoře (2015)

Oblast 3c – Dlouhodobé zpřístupnění komplexních digitálních dat (webových stránek) – garant Zuzana Kvašová

Cíl 1: Vývoj aplikace na extrakci dat z nestrukturovaných elektronických zdrojů pro vytvoření metadatových souborů a jejich zpřístupnění prostřednictvím katalogů

Výsledky:

Z_{polop} – poloprovoz aplikace WA KAT zajišťující semiautomatickou tvorbu katalogizačních záznamů nestrukturovaných elektronických zdrojů (2015)

Oblast 4 - Vývoj metodik ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů (historických i novodobých) – garant Petra Vávrová

Cíl 1: srovnávání a korelace výsledků průzkumu fondů s výsledky jiných typů průzkumu na stejném fondu, plnění znalostní databáze a statistické vyhodnocování výsledků, předložení metodiky přípravy novodobých fondů na hromadné odkyselování k certifikaci

Výsledky:

N_{met} – Příprava novodobých knihovních fondů na hromadné odkyselování a kontrola kvality odkyselování – kritéria výběru a proces zpracování (2015)

Cíl 2: Pokračování souběžného měření koncentrace oxidů síry a dusíku po nastěhování historických fondů do barokního sálu, odolnosti papíru a vazebních materiálů vůči světelnému záření a sledování vlivu světelných podmínek na vlastnosti materiálů knihovních fondů; pokračování měření plynných polutantů v depozitářích, odolnosti papíru a vazebních materiálů vůči světlenému záření

Cíl 3: Příprava nové certifikované metodiky **N_{met}** dokumentace fyzického stavu a různých typů poškození historických fondů, zpracování a evidence konzervátorských a restaurátorských průzkumů; předložení již zpracované metodiky **N_{met}** restaurování historických tisků před digitalizací k certifikaci

Výsledky:

N_{met} - Metodika restaurování starých tisků před digitalizací (2015)

N_{met} - Metodika výroby adhezivních skeletizačních folií z japonského papíru na bázi éterů celulózy (2015)

N_{met} - Metodika dokumentace fyzického stavu a různých typů poškození historických fondů, zpracování a evidence konzervátorských a restaurátorských průzkumů s využitím systému ResIS (2016)

Oblast 5 – Výzkum kulturního dědictví a knižní kultury pozdně středověkých Čech – garant Kamil Boldan

Cíl 1: Dokončení základního výzkumu knižní kultury pozdně středověkých Čech, zaměřeného na typografické jedlolisty jagellonského věku a komunikační strategie poděbradského a jagellonského věku. Zkoumání okolností vzniku Kodexu vyšehradského a proměn jeho funkce v jednotlivých staletích. Příprava katalogu středověkých latinských rukopisů získaných Národní knihovnou od vydání tištěného katalogu Josefa Truhláře roku 1905.

Výsledky:

C – kapitola v knize Vyšehradský kodex věnovaná paleograficko-kodikologickým aspektům tohoto rukopisu a problematice benediktinských skriptorií ve středověku (autor Kamil Boldan, rok uplatnění 2015)

C – kapitola v knize Vyšehradský kodex věnovaná historickým okolnostem vzniku korunovačního evangelistáře českých králů (autor Jindřich Marek, rok uplatnění 2015)

J_{rec} – článek v odborném recenzovaném periodiku, který bude analyzovat úřední jednolistové tisky vydané brněnskými prvotiskaři Konrádem Stahelem a Matyášem Preinleinem (autor Kamil Boldan, rok uplatnění 2015)

J_{rec} – článek v odborném recenzovaném periodiku, který bude analyzovat využití tištěných formulářů v církevní praxi v českých zemích na přelomu 15. /16. století (autor Kamil Boldan, rok uplatnění 2015)

B – odborná kniha Typografické jednolisty jagellonského věku (příprava monografie, autor Kamil Boldan, předpokládaný rok uplatnění 2016)

C – kapitola v kolektivní monografii věnovaná postojům Václava Korandy ml. ke kompaktátům (autor Jindřich Marek, rok uplatnění 2015)

J_{neimp} – článek v odborném neimpaktovaném zahraničním periodiku (rozbor textu významného protiutravistického polemika Maříka Rvačky, autor Jindřich Marek, rok uplatnění 2015)

J_{rec} – článek v odborném recenzovaném periodiku, který prozkoumá polemiku hlavního představitele utravistů Václava Korandy ml. se zástupci katolické církve

J_{rec} – článek o přínosu Josefa Truhláře k výzkumu pozdně středověké bohemikální literatury (autor Jindřich Marek, rok uplatnění 2015)

J_{rec} – článek věnovaný traktátu De bellis a pojetí tělesného boje v postilách Jakoubka ze Stříbra (autor Jindřich Marek, rok uplatnění 2015)

B – odborná kniha Václav Koranda ml. a proměny komunikace v jagellonském věku (příprava monografie, autor Jindřich Marek, předpokládaný rok uplatnění 2016)

B – odborná kniha Soupis středověkých latinských rukopisů Národní knihovny - doplňky ke katalogu Josefa Truhláře (autoři Jindřich Marek, Michal Dragoun, předpokládaný rok uplatnění 2016)

Cíl 2: Mezinárodní spolupráce při výzkumu kulturního dědictví

V rámci spolupráce v konsorciu Text Encoding Initiative (TEI) se člen řešitelského týmu J. Marek zúčastní zasedání konsorcia TEI, jež se v roce 2015 uskuteční v Lyonu. Na setkání pracovní skupiny k rukopisům navrhne úpravy standardu pro potřeby popisu exemplářových znaků středověkých knih. V rámci spolupráce na databázi Einbanddatenbank bude dokončena pasportizace pozdně středověkých vazeb zdobených slepotiskem v českých institucích, určen bohemikální knihařský materiál a zpracováván podle kritérií Einbanddatenbank.

Oblast 6 – Výzkum knižní kultury raně novověkých Čech - garant Alena Richterová

Cíl 1: Průzkum psaných a tištěných novin se zprávami o Čechách do roku 1620

Dokončení rešerše archívních a knižních fondů domácích i zahraničních institucí a excerptce zpráv psaných a tištěných novin o událostech v Čechách do roku 1620. Zpracování všech zjištěných dat, analýza doložených zpráv se zaměřením zejména na zprávy o událostech v Praze a na císařském dvoře. Jejich komparace bude směřovat především k objasnění vzájemných souvislostí vzniku obou těchto novodobých komunikačních médií a činnosti zpravodajské sítě vytvořené k tomuto účelu.

Výsledky:

D – příspěvek *Zprávy z Prahy v psaných novinách dnes uložených ve Vídni* v recenzovaném sborníku *Studie o rukopisech*, Praha, Masarykův ústav a Archiv AV ČR, Komise pro soupis a studium rukopisů (2015)

J_{rec} – článek v odborném recenzovaném periodiku (*Studia Rudolphina*, analýza zpráv z tištěných a psaných novin o událostech na dvoře Rudolfa II.) (2016 - 2017)

Cíl 2: Czerninská rodová knihovna, její geneze, dějiny a skladba

Rekonstrukce czerninské majorátní pražské knihovny a dalších czerninských knihoven ve fondu pražské lobkowiczské knihovny se zaměřením na identifikaci czerninských rukopisů a tisků. Příprava katalogu czerninského rukopisného fondu a katalogu czerninských tisků 16. století.

Praha, Národní knihovna ČR, fond rukopisů (sign. XXIII) a fond starých tisků (sign. 65),

Státní oblastní archiv Třeboň, pobočka Jindřichův Hradec, fond Rodinný archiv Czerninů z Chudenic,

Lobkowiczký archiv mělnický na zámku Mělník, fond Rodinný archiv Lobkowiczové Mělník.

Výsledky:

D – příspěvek *Zapomenutá sbírka apelačního rady Václava Řehoře Hannla aneb odkud pocházely středověké rukopisy někdejší majorátní czerninské knihovny* v recenzovaném sborníku *Studie o rukopisech*, Praha, Masarykův ústav a Archiv AV ČR, Komise pro soupis a studium rukopisů – odevzdáno k recenznímu řízení (2015)

B – katalog *Rukopisy z czerninských knihoven ve fondu pražské lobkowiczské knihovny v Národní knihovně České republiky*, Praha, Národní knihovna České republiky (2016 - 2017)

B – katalog *Tisky 16. století z czerninských knihoven ve fondu pražské lobkowiczské knihovny v Národní knihovně České republiky*, Praha, Národní knihovna České republiky (2016 - 2017)

Cíl 3: Sbírka map pocházející z pražské lobkowiczské knihovny

Určení starších vrstev sbírky dle původních signaturových řad a archivních materiálů, rešerše starého katalogu sbírky, studium dochovaných rukopisných map odd. 62 A.

Praha, Národní knihovna ČR, mapová sbírka (sign. 62 A), Mapová sbírka Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, ÖNB Wien.

Výsledky:

D – Příspěvek v recenzovaném sborníku (2015)

D - *Opomíjený kartografický pramen k dějinám Bezdězu. Plána a veduta hradu z období války o dědictví bavorské*, Castellologica bohemica 13, Praha, Archeologický ústav AV ČR, v.v.i., 2014, s. 359-367, (2015 – 2016)

D - *Pruská mapa části Saska a severních Čech v době války o dědictví bavorské*, Vlastivědný sborník Bezděz, 25, 2015, (2015)

Pozn. : v případě publikací je třeba považovat časové údaje vždy za předpokládané roky uplatnění, řešitelé nemohou ovlivnit rychlost recenzních řízení a/nebo rychlost výroby/vydání příslušných publikací